

104718

På langferd med sykkel.

Sett og hørt fra en reise i Tyskland og Danmark.

Alt er tilsynelatende rolig både i Tyskland og Sønderjylland.

Av bankassistent John Nicolay Stange.

Utferdsträngen er sikkert like stor hos ungdommen nu til

dags som før. Men det er da umulig, sier de fleste, med bare 14 dagers ferie kan man ikke komme noen vei, og så koster det så mye, og så gir man opp. Begge ting er helt feilaktige, man kan komme et godt stykke rundt i Europa på 14 dager, og kostnaden blir heller ikke stor når man undersøker litt.

Kjøbenhavn var et slags utgangspunkt for vår ferd. Vi tok nemlig "danskebaaten", både att og fram. La mig få si noen ord om denne rute og dens populære "dekksplass" for 20 kroner fra Norge til Kjøbenhavn.

Det foranede dampskipselskab Fortjener ros for dette tiltak, som har resultert i at tusener fra krigszienddaner, tyskere etc. har kommet til Norge, og omvendt nordmenn til Danmark. For største parten unge mennesker som ellers aldri hadde kommet seg ut til fremmed land. I enkelte kretser er de søkete vandrere og syklistar ikke videre populære, de kaster saa lite av seg. Men det gamle ordtak om at mange bekker små gjør en stor å har sin gyldighet også. Foruten den store betydning for mellomfolkelig forståelse en livlig reisertrafikk har. ———Kunde det forresten ikke være oppgave å arbeide for lignende billigruter f. eks. på Hamburg og Newcastle, resultatene vilde snart isø sig. Med billettpriser på 70 kroner for 20 timers reis går det nemlig ikke.

Det er liv og humør ombord. Alle blir snart som en stor familie, og sang og skvassikk og koselig prat gjør reisen til en lek. Dette vel å merke hys været bare lager seg, fullt så lystelig er det ikke i styggevær, vi fikk nemlig prøve begge deler.

Det var midnatt da vi gled gjennom Øresund. I Det var ganske : art å tenke på at den ene side var Sverige og den annen Danmark. Det var en herlig sommernatt, og alle passasjerer stod på dekk og så på lysene som blinket. Snart gled vi forbi Kronborg slott, og Danmarks hovedstad, millionbyen Kjøbenhavn viste sig foran oss.

Kjøbenhavn er flott, virkelig flott. Den har et preg over sig om stiller bl.a. vår egen hovedstad helt i skyggen. De mange slotter og store monumentale bygninger, de brede gater, de ~~store~~ veldigt megesiner, alt er sitt til at en føler at ~~er~~ det er en ~~høytidelig~~ storby man kommer til.

At Danmark er kalt syklistenes land, det visste vi, men at sykkeltrafikken var så gigantisk kunde man ^{all} forestille sig i fantasien. Og slik var trafikken var ordnet. Det var faktisk tryggere å sykle i Kjøbenhavn enn i vår egen by. Forkjøørsrett og egne sykkelstier gjorde det hele til en fornøielse. Ellers kan det med samme bemerknes at de danske veier er virkelig flotte, adskillig bedre enn f. eks. de tyske. (Autostradaene er jo kun for motorvogner)

Vi var vel to dager i Kjøbenhavn, og om vi ikke så alt, så var det da adskillig, og det føltes beint fram som en lett ^{fra} komme ut på landet.

Den første etappe var til Gedser hvor fargen til Wernemünde Tyskland går. Det var som å sykle gjennom en hage, og for oss nordmenn som er vant med litt av hvert å sykle i, var de 150 km. nærmest en lek. Det eneste som genererte oss var den trykkende varmen, som forresten både de danske og nordtyske bønder klaget over. Det hadde nemlig ikke regnet på 6 uker.

De sommerferiene er som rane amerikabåter, med 2 pipper osv. og det var meget interessant å se hvor lett den store trafikk med et langt tog, 40-50 vogner og et par hundre passasjerer blev ordnet. Vi hadde forestilt oss litt av hvert m.h.t. tollvisitasjon o.l. men det hele gikk greit. Tollerne bare smilte og sa "Ach, norweger" og klapp oss forbi uten noen diskusjoner.

Vi kommer til Tyskland.-----

Vårt første inntrykk av det grosse Vaterland var meget godt. Wernemünde er et stort bade sted og hadde stort besøk. Ute på moloen stod folk sommerklæde folk og i mørketoss velkommen. Luften brydde av folk, og ~~alle~~ flaggene var heist. Disse var forresten som en liten påminning om storpolitikken, foruten hakekorset var det mange spanske og italienske flagg. Wernemünde er visstnok flystasjon, og skal si det var fly, hundrevis durte over byen både dag og natt, så det gikk oss ganske på nervene. Tyskerne knapt enste dem. Den neste sykkeltappe var Wernemünde-Wismar til Lübeck. Her lå tett i tett med de såkalte Østersjøbad, men ruten ligger visst utenfor allfarvei for utenlandske turister. Vi traff iallfall ingen utlendinger før i Lübeck.

Naturen er nokså lik Danmarks, dog er det mere skog og mere kupert terreng. Lübeck, den gamle hansastad var en av hovedbyene i vår rute. Det er ^{en} av de mest interessante byer som finns. Til tross for sine 120000 innbyggere er den som et helt museum og har beholdt sitt middelalderlige preg. Det blev forresten fortalt at det var meget strenge regler for nybygg. Alt blev gjort for at byen skulde beholde sitt særpreg. Det var hyggelig og beintfram hjemlig i Lübeck. Det var nemlig i de dager de såkalte "nordiske dager" og byen var pyntet med de nordiske flagg. Om dette store stevne som avholdes hvert år som et ledd i tyskernes bestrebelser for å opnå et godt forhold til Norden, har vel avisene allerede berettet.

Vi var i Lübeck et par dager, og gikk i gjennom Holstentor, Domen med museum, Marienkirche, Rathaus og Skipperelskapets Hus osv. Alle ting som vidnet om Lübecks store historie, og særlig byens betydning for de nordiske land. Ruten gikk videre gjennom landsbyer og mindre byer til Kiel, Schleswig og tilslutt grensebyen Flensburg.

Det var særlig flaaten som satte sitt preg på Kiel, og dessuten fjorden hvor Olympiascenes foregik, samt det storslagne krigsminnemerke på Labes, rett utenfor byen. Kiel har jo en spesiell historisk interesse for oss nordmenn, her var det jo den ulykkelige Kielerfreden blev sluttet som fratøvet oss våre biland. På veien utav byen kjører vi nå over Kielerkanalen som forbinder Nordsjøen og Østersjøen, og som er av så stor strategisk betydning. Kanalen står nu foran store utvidelser, tyskerne vil gjøre sig uavhengig av Øresund.--

----- På ferden videre merker vi mere og mere at vi nærmer oss danskegrensen. Havnene blir ~~mer og mere~~ kjente. Petersen og Hansen står det på annenhvert skilt. Den siste byen er Flensburg med 65000 innbyggere. hvor ^{av} ca . 6000 danskere. Dette er også en gammel historisk by med mange minnesmerker som vidner om dansk styre.----

Tyske inntrykk.....

Når nu ferden går til Danmark kunde det være på plass å gi et resyme over inntrykkene fra det 3dje rike.

4.

~~Kæxæ~~ Det som først er så er at hersker ro og orden.~~æxæxæ~~. Det er ingen krigsstemning, og de fleste tror at sakene vil bli ordnet i fred. Folk virket meget velklædte og glade og fornøiet. Bad stedene var overfylt av ~~fxæx~~ feriede, som ikke syntes å ha andre tanker enn å nyte ferien. Hitler har et sterkere tak på folket enn noensinde. Av samtaler jeg hadde fikk jeg nok inntrykk at det var mange ting man ikke likte, ~~menxæxæxæxæxæ~~ man hadde en kolossal tro på fremtiden og Tysklands storhet. Og derfor ofret man----. Agitasjonen på plakater og i avisene syntes særlig rettet mot Roosevelt og England. Den gamle arvefiende, franskmannen syntes å være glemt, polakken hadde man ikke noen særlig respekt for, Det var England som stod i veien hvor tyskerne kom. "Men det kommer ingen vei, Russland blir ikke med, og uten Sovjet ~~kæxæxæ~~ nytte intet mot Tysklands makt.", slik lød omtrent resonnementet. Men personlig blev jeg bestyrket i min tro på freden. Men hadde nok forberedt stemningen ganske anderledes hvis det virkelig gjaldt.

Matsituasjonen.

Hvordan lever tyskerne idag? spørres det alltid. Har ~~æxæx~~ man nok mat? Her må først innskytes at man ikke sammenligner vårt eget kosthold med f. eks., det tyske. Selv under normale forhold vil disse være meget forskjellige. ~~En~~ svaret må da bli at høi mat har man, men ikke allslags mat.

Kaffe var ikke til opprive, men denne mangel syntes også å ha et politisk tilsnitt. Kaffe får man fra koloniene, og man har rovet den fra oss, het det. Smør var det lite av, og fløtebaker var en sjeldenhet. Men forresten syntes det ikke å mangle noe. Brødet stod på høide med vårt, og grønnsaker og billig frukt var det overflod av.

Mangelen på arbeidshjelp.

Det hersket en intens arbeidsvirksomhet overalt.

Hus og veier blev bygget, ved verkstedene blev det arbeidet under heitrykk. (Rosenberg i salig ihuko melse.) Overexlt blev det klaget over mangel på arbeidshjelp, og for å bote på dette forsøkte man å få fremmed arbeidshjelp. Det blev fortalt mig at for tiden arbeidet over 8000 dansker i Nordtyskland og tyskerne ønsket gjerne det tidobbelte av de dyktige danske arbeidere.

5. imot

Men dette var danske kommunister meget, og agiterte voldsomt. Hovedinntrykket av Tyskland må bli at hyggeligere land å reise i finnes neppe. Overalt, på ungdomsherberg, hotell, kro og bondegård blir man møtt med en sjelden venlighet. Og med vår valuta reiser man meget billig, og blir ikke utsatt for optrekkeri som skjømmer meget ut i Danmark.-----

Det ulmer i Sønderjylland.....

Så gikk reisen videre til Sønderjylland, et sted som for mig bad av spesiell interesse, Det er jo et lite brennpunkt for oss nordmenns interesse også, dels ved danskenes nokså anmassende at Danmarks grense er Nordens grense osv, dels ved dr. Smedals keiste bok som betviler rettferdigheten av den trukne grense, og som krver revisjon av danskenes egne synder før noen hjelp kan ventes fra Norge. Jeg hadde interesse av å høre stemningen i dette grensedistrikt, gjøre mig opp en personlig mening om problemet. Det var ikke lett.

Først er å si at de offisielle myndigheter på begge sider synes nokså humane, noen sprøgtvang kunde det ikke sies å være. Men stemningen var ikke ganske hyggelig, og man maatte være forsiktig og sondere terrenget om det var en tysksinnet eller danske men hadde for sig. Om selve grensen kan det kanskje ikke være så meget si, men at den er trukket nokså meget i danskenes favør er sikkert. Det viser jo også tallene som blev mig opgitt ^{for} dansk hold. 10000 dansker i den tyske del, 40000 tysksinnede i den danske del. Men det som mest ergret tyskerne var den måte danskene fikk revidert sin gamle grense. Innblendingen fra Versailles osv. uten at Danmark jo var noen motpart av Tyskland, tidspunktet for avstemningen og måten, alt var jo Danmarks favør. At mange dansker ikke var så helt glade over den nuværende grense, kom også helt frem av det stadige omkvæd. "Det var godt at vi ikke fikk mere, da hadde Tyskland tatt hele Danmark". Nok, vi nordmenn bør være meget forsiktige å ta for sterkt standpunkt i denne sak. Den hele og fulle rettferdighet er meget vanskelig å finne. Men ~~at~~ ^{at} saken skulde være noen krigsårsak tror jeg aldri, dertil er jo ~~saken~~ ^{det} av så liten betydning, og begge folk

6.

er jo tross alt av samme stamme. Selv en mindre grenserevisjon som muligens kunde være rettferdig vil sikkert ikke volde noen åpen konflikt, til det er jo makten for ulik. Det er så mange som håner for dets meget vennskapelige holdning overfor Tyskland, men tix det burde man holde sig for god til. Hvad var mere å håpe at det virkelig kunde bli ro i disse så hårdt hjemssøkte egner. Og så er det jo også en dyd av nødvendighet for Danmark, jeg tror ikke det hadde tatt mange dager for Tyskland..... De mange krigsminnesmerker d ruede taler sitt alvorlige språk.

Av severdigheter forresten i Danmark vil jeg bare få nevne Christiansfeld, hernbutternes by. Men dette merkelige sted kunde kanskje bli stoff for egen artikkel senere.

De 14 dager gikk så altfor fort, men allikevel hadde jeg inntrykk at jeg hadde sett og lært meget. Estx Reisen hadde vært som en levende lærebok, uttrykket mange fordommer vi hadde, skapt nye venner, og utdypet det ^{vi}visste fra før.

Propegande for Norge...

Det er mange som vil si at man bør først og fremst reise i sitt eget land, og det er forsviddt riktig. Men noe forenring i kosten er sunnt, og så paradoksalt det enn kan høres, så tror jeg det er av stor betydning for vår egen turisttrafikk at mange reiser ut til fremmed land. Men treffer på så mange mennesker, diskuterer naturlig sitt eget land, og vekker interessen hos utlendingen for Norge. På den måte kan hver venn som reiser ut bli enslags agent for vårt eget Norge.